

Høgskolen i Telemark
Fakultet for allmennvitenskapelige fag

EKSAMEN

5353 – Rettslære revisoreksamen (15 stp)
6035 – Jus for eiendomsmeglere II (7,5 stp)

12.12.12

Tid:	9-15 (Rettslære revisoreksamen, 6 timer) og 9-14 (Jus for eiendomsmeglere II, 5 timer)
Målform:	Bokmål
Sidetal:	5 (inkludert denne forsiden)
Hjelpemiddel:	Norges lover, andre ukommenterte lovsamlinger, særtrykk av lover og forskrifter.
Merknader:	5353 (15 stp) skal besvare hele oppgaven (alle 9 spørsmål) 6035 (7,5 stp) skal besvare spørsmålene 1, 3a, 5, 6, 8 og 9.
Vedlegg:	Ingen

Sensuren finner du på StudentWeb.

5353

EKSAMEN I RETTSLÆRE

I henhold til rammeplanen for treårig revisorutdanning av 25.06.2003/01.12.2005

onsdag 12. desember 2012

kl. 0900 - 1500

Oppgavesettet består av 4 sider, inklusive denne siden.

Tillatte hjelpemidler:

Norges lover, andre ukommenterte lovsamlinger, særtrykk av lover og forskrifter.

Hvis oppgavene er ufullstendige eller uklare, må du selv ta nødvendige forutsetninger.

Forutsetningene bør gå klart frem av besvarelsen.

Samtlige spørsmål skal drøftes og besvares.

Besvarelsen skal ikke skrives med blyant.

Peder Ås var eier av enkeltpersonforetaket Ås Maskin. Peder arbeidet selv aktivt i foretaket. I tillegg var også en annen ansatt som maskinfører.

Spørsmål 1.

Har Peder plikt eller rett til å registrere foretaket i foretaksregisteret?

Entreprenør AS (også kalt EAS) hadde et krav mot Peder, og faktura pålydende kr. 100.000 med forfall 15. april var sendt. I begynnelsen av mars måned fikk EAS likviditetsproblemer. EAS solgte derfor kravet mot Peder til investor Simon Luhr for kr. 80.000. Peder ble ikke varslet om dette. To uker deretter tok skatteoppkreveren utlegg i det samme kravet til sikkerhet for et skattekrav mot EAS. Peder ble varslet av skatteoppkreveren om utlegget.

Både Entreprenør AS og Simon Luhr protesterte på utlegget idet de mente kravet tilhørte Simon på utleggstidspunktet 1. april.

Spørsmål 2.

Har skatteoppkreveren rett til å ta utlegg i kravet mot Peder for å sikre skattekravet mot Entreprenør AS?

Forutsett at skatteoppkreveren har rett til å ta utlegg i kravet.

Den 15. april begjærte Entreprenør AS oppbud, og advokat Pål Bolle ble oppnevnt som bostyrer. Pål hevdet at utlegget ikke hadde noen rettsvirkning overfor konkursboet og krevde at Peder innbetalte kr. 100.000 til konkursboet.

Spørsmål 3.

- a. Har utlegget noen rettsvirkning overfor konkursboet?
- b. Er Peder pliktig til å betale kr. 100.000 til konkursboet?

Peder planla å kjøpe en ny traktor. Han oppsøkte i den forbindelse Lars Holm som var daglig leder i Maskinsalg AS. Lars viste frem en traktor med det utstyret Peder ønsket. Prisforlangende var kr. 300.000. Peder syntes prisen var noe høy. Lars sa han kunne gi et prisavslag på kr. 50.000, hvis avtale kunne komme i stand innen tre dager. Peder ville gjerne ha anledning til å «prøvebruke» traktoren. Lars sa dette var OK. Han tilføyde at den måtte leveres tilbake innen tre dager. Hvis ikke – sa Lars – «vil jeg legge til grunn at du har akseptert å kjøpe traktoren». Peder kommenterte ikke dette noe nærmere, men kjørte traktoren til et anleggsområde hvor han hadde oppdrag. Peder hadde flere oppdrag, og hadde tidspress med å få ferdig et par av disse. Han lot derfor den ansatte maskinføreren bruke den nye «lånte» traktoren, mens Peder selv arbeidet med en annen maskin på et annet anleggsområde. Peder glemte å si til den ansatte at den «lånte» traktoren måtte leveres tilbake i løpet av tre dager.

Traktoren ble ikke levert tilbake innen de neste tre dagene. Lars prøvde å få tak i Peder ved å ringe mobiltelefonen hans. Peder var ikke å få tak i; ikke de påfølgende dager heller da Lars igjen prøvde å ringe han på mobiltelefonen. Det gikk fem dager før Peder kom på at han hadde glemt å levere traktoren tilbake til Lars, og den ansatte brukte den fortsatt. Peder kontaktet straks Lars og sa at traktoren ville bli levert tilbake neste dag. Peder var likevel ikke interessert i å kjøpe den. Lars protesterte på dette, og sa at Peders bruk av traktoren ut over den avtalte tid måtte oppfattes slik at Peder hadde akseptert å kjøpe traktoren for kr. 250.000. Dette måtte gjelde særlig fordi Peder ikke hadde varslet Lars om forsinket tilbakelevering og siden Peder ikke hadde vært mulig å få tak i via mobiltelefonen. Peder bestred at han hadde akseptert å kjøpe traktoren grunnet bruk ut over avtalt tid. Det var også en unnskyldelig forglemmelse at han ikke hadde gitt den ansatte beskjed om tilbakelevering. Grunnen til at Lars ikke hadde fått tak i Peder via mobiltelefonen, var at han hadde forlagt mobiltelefonen. Peder tilføyde også at så lenge det ikke hadde vært andre interessenter til traktoren, kunne han under enhver omstendighet trekke tilbake eventuell aksept om kjøp av traktoren.

Spørsmål 4.

Er det inngått bindende avtale mellom Peder og Maskin AS om kjøp av traktoren?

Peder ønsket å endre organisasjonsform for virksomheten ved å stifte et aksjeselskap.

Spørsmål 5.

- a. Har Peder anledning til å stifte aksjeselskap med han selv som eneste aksjonær og eneste medlem av styret?
- b. Hva er minste aksjekapital ved stiftelse av aksjeselskap?
- c. Hvilke muligheter har Peder til å unngå at selskapet får revisjonsplikt?

Forutsett at Peder stiftet selskapet Knus og Grav AS (heretter også kalt KGAS). Han ønsket å satse offensivt med selskapet. I den forbindelse kjøpte KGAS en eiendom med et lite kontorbygg. På eiendommen skulle selskapet ha både kontor og lagerplass for virksomheten. For å finansiere eiendomskjøpet ble det tatt opp lån på kr. 1.000.000 i Lillevik bank mot pant i eiendommen. Kjøpesummen ble utbetalt selger, skjøte utstedt til KGAS og skjøtet ble tinglyst. Ved en forglemmelse ble pantedokumentet ikke tinglyst. Like etter tok Peder på vegne av KGAS opp et nytt lån, denne gang i Storevik bank. Det var forutsatt at også Storevik bank skulle ha sikkerhet for lånet i eiendommen. Det ble derfor utstedt nytt pantedokument – denne gang på kr. 500.000 - tilsvarende lånet. I forbindelse med det nye låneopptaket opplyste Peder til Storevik bank at Lillevik bank allerede hadde pant i eiendommen for kr. 1.000.000. Skattekontoret hadde et krav på kr. 200.000 for skyldig merverdiavgift mot KGAS. For å sikre kravet ble det tatt utlegg i selskapets faste eiendom. Lillevik

Peder planla å kjøpe en ny traktor. Han oppsøkte i den forbindelse Lars Holm som var daglig leder i Maskinsalg AS. Lars viste frem en traktor med det utstyret Peder ønsket. Prisforlangende var kr. 300.000. Peder syntes prisen var noe høy. Lars sa han kunne gi et prisavslag på kr. 50.000, hvis avtale kunne komme i stand innen tre dager. Peder ville gjerne ha anledning til å «prøvebruke» traktoren. Lars sa dette var OK. Han tilføyde at den måtte leveres tilbake innen tre dager. Hvis ikke – sa Lars – «vil jeg legge til grunn at du har akseptert å kjøpe traktoren». Peder kommenterte ikke dette noe nærmere, men kjørte traktoren til et anleggsområde hvor han hadde oppdrag. Peder hadde flere oppdrag, og hadde tidspress med å få ferdig et par av disse. Han lot derfor den ansatte maskinføreren bruke den nye «lånte» traktoren, mens Peder selv arbeidet med en annen maskin på et annet anleggsområde. Peder glemte å si til den ansatte at den «lånte» traktoren måtte leveres tilbake i løpet av tre dager.

Traktoren ble ikke levert tilbake innen de neste tre dagene. Lars prøvde å få tak i Peder ved å ringe mobiltelefonen hans. Peder var ikke å få tak i; ikke de påfølgende dager heller da Lars igjen prøvde å ringe han på mobiltelefonen. Det gikk fem dager før Peder kom på at han hadde glemt å levere traktoren tilbake til Lars, og den ansatte brukte den fortsatt. Peder kontaktet straks Lars og sa at traktoren ville bli levert tilbake neste dag. Peder var likevel ikke interessert i å kjøpe den. Lars protesterte på dette, og sa at Peders bruk av traktoren ut over den avtalte tid måtte oppfattes slik at Peder hadde akseptert å kjøpe traktoren for kr. 250.000. Dette måtte gjelde særlig fordi Peder ikke hadde varslet Lars om forsinket tilbakelevering og siden Peder ikke hadde vært mulig å få tak i via mobiltelefonen. Peder bestred at han hadde akseptert å kjøpe traktoren grunnet bruk ut over avtalt tid. Det var også en unnskyldelig forglemmelse at han ikke hadde gitt den ansatte beskjed om tilbakelevering. Grunnen til at Lars ikke hadde fått tak i Peder via mobiltelefonen, var at han hadde forlagt mobiltelefonen. Peder tilføyde også at så lenge det ikke hadde vært andre interessenter til traktoren, kunne han under enhver omstendighet trekke tilbake eventuell aksept om kjøp av traktoren.

Spørsmål 4.

Er det inngått bindende avtale mellom Peder og Maskin AS om kjøp av traktoren?

Peder ønsket å endre organisasjonsform for virksomheten ved å stifte et aksjeselskap.

Spørsmål 5.

- a. Har Peder anledning til å stifte aksjeselskap med han selv som eneste aksjonær og eneste medlem av styret?
- b. Hva er minste aksjekapital ved stiftelse av aksjeselskap?
- c. Hvilke muligheter har Peder til å unngå at selskapet får revisjonsplikt?

Forutsett at Peder stiftet selskapet Knus og Grav AS (heretter også kalt KGAS). Han ønsket å satse offensivt med selskapet. I den forbindelse kjøpte KGAS en eiendom med et lite kontorbygg. På eiendommen skulle selskapet ha både kontor og lagerplass for virksomheten. For å finansiere eiendomskjøpet ble det tatt opp lån på kr. 1.000.000 i Lillevik bank mot pant i eiendommen. Kjøpesummen ble utbetalt selger, skjøte utstedt til KGAS og skjøtet ble tinglyst. Ved en forglemmelse ble pantedokumentet ikke tinglyst. Like etter tok Peder på vegne av KGAS opp et nytt lån, denne gang i Storevik bank. Det var forutsatt at også Storevik bank skulle ha sikkerhet for lånet i eiendommen. Det ble derfor utstedt nytt pantedokument – denne gang på kr. 500.000 - tilsvarende lånet. I forbindelse med det nye låneopptaket opplyste Peder til Storevik bank at Lillevik bank allerede hadde pant i eiendommen for kr. 1.000.000. Skattekontoret hadde et krav på kr. 200.000 for skyldig merverdiavgift mot KGAS. For å sikre kravet ble det tatt utlegg i selskapets faste eiendom. Lillevik

bank oppdaget at pantedokumentet ikke var tinglyst, og sendte dette til tinglysning. Tilfeldigheten ville det slik at begge pantedokumentene og utleggsforretningen ble tinglyst samme dag. Det ble uenighet mellom bankene og skattekontoret om prioriteten mellom panteheftelsene.

Spørsmål 6.

Ta standpunkt til prioriteten mellom sikkerheten for de to lånene og utleggsforretningen.

Forretningskontoret til KGAS var i Lillevik kommune. Kommunen hadde etablert et «næringsfond» som hvert år delte ut kr. 100.000 til nyetablerte virksomheter. Kommunestyret hadde fastsatt retningslinjene for fondets virksomhet. Her var det blant annet bestemt at formannskapet skulle treffe endelig avgjørelse om hvilken virksomhet som skulle få tildelt støtte, og at rådmannen skulle utarbeide innstillingen til formannskapet.

På vegne av KGAS sendte Peder søknad om økonomisk støtte fra næringsfondet. Det var tre andre søkere, blant annet enkeltpersonforetaket Laila Nilsens Transport. Foretaket var en nystartet transportvirksomhet. Laila hadde tidligere vært samboer med rådmannen, og fortsatt var de nære venner.

Etter innstilling fra rådmannen ble Laila tildelt tilskudd fra næringsfondet.

Peder mente at rådmannen hadde vært inhabil til å skrive innstilling i saken, og at avgjørelsen derfor var ugyldig.

Spørsmål 7.

- a. Var rådmannen inhabil til å skrive innstilling i saken om tildeling av tilskudd fra næringsfondet?

Forutsett at rådmannen var inhabil.

- b. Var avgjørelsen om tildeling av tilskudd til Laila ugyldig?

Etter hvert kom det inn færre oppdrag til KGAS. Selskapets likviditet ble dårlig og banken nektet å øke kassakreditten. Peder spurte derfor sin barndomsvenn Jan Johansen om Jan kunne gi et kortsiktig lån til KGAS på kr. 200.000 slik at selskapet kunne komme over likviditetskrisen. Jan hadde tjent godt med penger på eiendomssalg, og det var alminnelig kjent at han hadde mye penger i banken. Jan ville gjerne hjelpe sin gamle venn og sa ja til å låne KGAS kr. 200.000. Peder og Jan ble enige om at lånet i sin helhet skulle tilbakebetales innen to måneder. Lånet ble utbetalt KGAS v/ Peder uten noen form for sikkerhet, men det ble utstedt et eksigibelt / bekreftet gjeldsbrev.

Beløpet på kr. 200.000 ble brukt til å betale de mest aggressive kreditorene. Det største kravet som ble dekket, var kr. 100.000 til mekaniker Nils Nilsen, som ble betalt 15. august. Nils hadde utført reparasjonsarbeider på noen av KGAS maskiner uten å få betaling. Kort tid tidligere hadde Nils truet med å begjære KGAS konkurs dersom han ikke fikk betaling. De øvrige krav som ble dekket, var mindre beløp til forskjellige kreditorer. På tidspunktet for betaling av kravene var lånet fra Jan eneste likvide midler som KGAS disponerte. Etter at kr. 200.000 var brukt til dekning av kreditorene, var det fortsatt krav med samlet pålydende på en halv million kroner som ikke var dekket. Dette beløpet økte stadig, og langt på vei var det leverandørene til KGAS som finansierte den fortsatte driften av selskapet.

Lånet fra Jan ble ikke tilbakebetalt til avtalt tid. Peder erkjente at selskapet nå ikke hadde økonomi til å betale tilbake lånet, men han sa til Jan at KGAS om kort tid ville få nye ordre, og etter hvert ville også selskapet få orden på økonomien. Det Peder egentlig visste var at selskapet i realiteten var insolvent - men dette fortalte han ikke til Jan.

Jan ble irritert da han ikke fikk pengene tilbake. Etter lovbestemt varsel begjærte han gjennom namsmannen utleggspant for lånet i den faste eiendommen som KGAS eide. Utlegget ble tinglyst 1. september. Etter ytterligere noe tid begjærte skatteetaten KGAS konkurs p g a manglende betaling av merverdiavgift. Konkursbegjæringen kom inn til tingretten 29. november, og konkurs ble åpnet 5. desember. Advokat Pål Bolle ble igjen oppnevnt som bostyrer.

Etter at Pål hadde arbeidet med konkursboet noen tid, mente han at betalingen til Nils med kr. 100.000 måtte omstøtes.

Spørsmål 8.

Kan betalingen til Nils omstøtes?

Utlegget i den faste eiendommen til KGAS ville gi Jan dekning med kr. 100.000. Bostyrer mente at utlegget ikke kunne ha noen rettsvirkning overfor boet. Han mente også at det måtte tas ut tiltale mot Peder fordi han ikke hadde begjært oppbud.

Spørsmål 9.

Er det rettslig grunnlag for

- a. å kreve at utlegget til delvis sikring av lånet til Jan ikke skal ha noen rettsvirkning overfor konkursboet?
- b. å ta ut tiltale mot Peder for ikke å ha begjært oppbud?

Lånet fra Jan ble ikke tilbakebetalt til avtalt tid. Peder erkjente at selskapet nå ikke hadde økonomi til å betale tilbake lånet, men han sa til Jan at KGAS om kort tid ville få nye ordre, og etter hvert ville også selskapet få orden på økonomien. Det Peder egentlig visste var at selskapet i realiteten var insolvent - men dette fortalte han ikke til Jan.

Jan ble irritert da han ikke fikk pengene tilbake. Etter lovbestemt varsel begjærte han gjennom namsmannen utleggspant for lånet i den faste eiendommen som KGAS eide. Utleppet ble tinglyst 1. september. Etter ytterligere noe tid begjærte skatteetaten KGAS konkurs p g a manglende betaling av merverdiavgift. Konkursbegjæringen kom inn til tingretten 29. november, og konkurs ble åpnet 5. desember. Advokat Pål Bolle ble igjen oppnevnt som bostyrer.

Etter at Pål hadde arbeidet med konkursboet noen tid, mente han at betalingen til Nils med kr. 100.000 måtte omstøtes.

Spørsmål 8.

Kan betalingen til Nils omstøtes?

Utleppet i den faste eiendommen til KGAS ville gi Jan dekning med kr.100.000. Bostyrer mente at utlegget ikke kunne ha noen rettsvirkning overfor boet. Han mente også at det måtte tas ut tiltale mot Peder fordi han ikke hadde begjært oppbud.

Spørsmål 9.

Er det rettslig grunnlag for

- a. å kreve at utlegget til delvis sikring av lånet til Jan ikke skal ha noen rettsvirkning overfor konkursboet?
- b. å ta ut tiltale mot Peder for ikke å ha begjært oppbud?